

2025/1059

28.5.2025

DECIZIA (UE) 2025/1059 A COMISIEI

din 19 mai 2025

privind coerența obiectivelor de performanță incluse în proiectul de plan de performanță prezentat de Portugalia în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 549/2004 al Parlamentului European și al Consiliului cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru cea de a patra perioadă de referință a sistemului de performanță și de tarificare din cadrul Cerului unic european

[notificată cu numărul C(2025) 2929]

(Numai textul în limba portugheză este autentic)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 549/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 de stabilire a cadrului pentru crearea cerului unic european (regulamentul-cadru) ⁽¹⁾, în special articolul 11 alineatul (3) litera (c),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/2803 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024 privind punerea în aplicare a Cerului unic european ⁽²⁾, în special articolul 58 alineatul (3),

având în vedere Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317 al Comisiei din 11 februarie 2019 de instituire a unui sistem de performanță și de tarificare în cadrul cerului unic european și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 390/2013 și (UE) nr. 391/2013 ⁽³⁾, în special articolul 14 alineatul (2),

întrucât:

CONSIDERAȚII GENERALE

- (1) În conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (CE) nr. 549/2004, statele membre au obligația de a elabora planuri, fie la nivel național, fie la nivelul blocurilor funcționale de spațiu aerian („FAB”), incluzând obiective de performanță pentru fiecare perioadă de referință a sistemului de performanță și de tarificare pentru serviciile de navigație aeriană și funcțiile de rețea. Planurile respective trebuie să includă obiective de performanță la nivel local care să fie coerente cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru perioada de referință în cauză.
- (2) Obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru cea de a patra perioadă de referință („PR4”, 2025-2029) au fost stabilite în Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1688 a Comisiei ⁽⁴⁾.
- (3) Toate statele membre au elaborat și adoptat proiecte de planuri de performanță pentru PR4, care au fost prezentate Comisiei spre evaluare până la 1 octombrie 2024. După ce a verificat dacă aceste proiecte de planuri de performanță sunt complete, Comisia a solicitat statelor membre să prezinte proiecte de planuri de performanță actualizate până la 15 noiembrie 2024.
- (4) Evaluarea Comisiei, prezentată în decizia de față, se bazează pe proiectul de plan de performanță actualizat pentru PR4 prezentat de Portugalia (denumit în continuare „proiectul de plan de performanță”).
- (5) Organismul de evaluare a performanței, care asistă Comisia la punerea în aplicare a sistemului de performanță, a prezentat Comisiei un raport conținând avizul său privind evaluarea proiectelor de planuri de performanță.

⁽¹⁾ JO L 96, 31.3.2004, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/549/oj>.

⁽²⁾ JO L, 2024/2803, 11.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj>.

⁽³⁾ JO L 56, 25.2.2019, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/317/oj.

⁽⁴⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1688 a Comisiei din 12 iunie 2024 de stabilire a obiectivelor de performanță la nivelul Uniunii privind rețeaua de management al traficului aerian pentru a patra perioadă de referință, care începe la 1 ianuarie 2025 și se încheie la 31 decembrie 2029 (JO L, 2024/1688, 17.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1688/oj).

- (6) În conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317, Comisia a evaluat coerența obiectivelor de performanță locale incluse în proiectul de plan de performanță pe baza criteriilor stipulate la punctul 1 din anexa IV la regulamentul de punere în aplicare respectiv și ținând seama de circumstanțele locale, după caz.
- (7) Comisia și-a completat evaluarea proiectului de plan de performanță cu o examinare a elementelor prevăzute la punctul 2 din anexa IV la regulamentul de punere în aplicare respectiv. În ceea ce privește punctul 2.1 litera (d) subpunctul (vii) din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317, Comisia observă că nu a efectuat, în cadrul examinării respective, o analiză detaliată a metodologiei utilizate de Portugalia pentru alocarea costurilor între serviciile de navigație aeriană de rută și terminală în PR4. Prin urmare, Comisia nu a tras nicio concluzie, în această etapă, cu privire la conformitatea respectivei metodologii de alocare a costurilor cu articolul 15 alineatul (2) literele (e) și (f) din Regulamentul (CE) nr. 550/2004 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾ și cu articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317.

EVALUAREA COMISIEI

Evaluarea obiectivelor de siguranță

- (8) În ceea ce privește domeniul-cheie de performanță al siguranței, coerența obiectivelor incluse în proiectul de plan de performanță a fost evaluată în conformitate cu punctul 1.1 din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317.
- (9) Obiectivele de performanță în domeniul-cheie de performanță al siguranței propuse de Portugalia în ceea ce privește eficacitatea managementului siguranței, defalcate pe obiective de management al siguranței și exprimate ca nivel de implementare, sunt următoarele:

Portugalia	Obiective privind eficacitatea managementului siguranței, exprimate ca nivel de implementare, variind de la nivelul A la nivelul D al AESA					
Furnizorul de servicii de navigație aeriană	Obiectivul de management al siguranței	2025	2026	2027	2028	2029
NAV Portugal	Politica și obiectivele în materie de siguranță	C	C	C	C	C
	Managementul riscurilor la adresa siguranței	C	C	C	D	D
	Asigurarea siguranței	C	C	C	C	C
	Promovarea siguranței	C	C	C	C	C
	Cultura siguranței	C	C	C	C	C

- (10) Comisia constată că obiectivele de performanță în materie de siguranță propuse de Portugalia pentru furnizorul de servicii de navigație aeriană „NAV Portugal” sunt egale cu obiectivele de siguranță la nivelul Uniunii pentru fiecare an calendaristic din perioada 2025-2029, cu excepția obiectivului de „management al riscurilor la adresa siguranței” pentru care nivelul obiectivului la nivelul Uniunii este planificat să fie atins în anul 2029.
- (11) Comisia ia act de faptul că proiectul de plan de performanță stabilește măsuri pentru NAV Portugalia în vederea atingerii obiectivelor de siguranță locale, cum ar fi consolidarea rolului și creșterea numărului angajaților unităților interne relevante pentru siguranță și introducerea unor instrumente și metodologii predictive în activitățile de management al siguranței.

⁽⁵⁾ Regulamentul (CE) nr. 550/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind prestarea de servicii de navigație aeriană în cerul unic European (regulament privind prestarea de servicii) (JO L 96, 31.3.2004, p. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/550/oj>).

- (12) Pe baza constatărilor expuse la considerentele (9), (10) și (11), și având în vedere că obiectivele de performanță în domeniul siguranței la nivelul Uniunii, stabilite în Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1688, trebuie să fie atinse până în ultimul an al PR4, și anume 2029, este oportun ca obiectivele locale de performanță în materie de siguranță incluse în proiectul de plan de performanță să fie considerate coerente cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii.

Evaluarea obiectivelor de mediu

- (13) În ceea ce privește domeniul-cheie de performanță al mediului, coerența obiectivelor incluse în proiectul de plan de performanță referitoare la eficiența medie a zborului orizontal pe rută corespunzătoare traiectoriei reale a fost evaluată pe baza criteriului prevăzut la punctul 1.2 din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317. În consecință, obiectivele de mediu propuse de Portugalia au fost comparate cu valorile de referință relevante pentru eficiența zborului orizontal pe rută stabilite în Planul de îmbunătățire a rețelei europene de rute („ERNIP”), elaborat în conformitate cu anexa I la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/123 al Comisiei ⁽⁶⁾ și disponibil la momentul adoptării obiectivelor de performanță la nivelul Uniunii pentru PR4, și anume la 2 iulie 2024.
- (14) Obiectivele de performanță de mediu propuse de Portugalia pentru PR4 și valorile de referință naționale corespunzătoare din ERNIP, exprimate ca eficiență medie a zborului orizontal pe rută corespunzătoare traiectoriei reale, sunt următoarele:

Portugalia	2025	2026	2027	2028	2029
Obiective în domeniul-cheie de performanță al mediului , exprimate ca eficiență medie a zborului orizontal pe rută corespunzătoare traiectoriei reale	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %
Valori de referință	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %

- (15) Comisia observă că obiectivele de mediu propuse de Portugalia sunt egale cu valorile de referință naționale corespunzătoare pentru fiecare an calendaristic din PR4.
- (16) Comisia ia act de faptul că Portugalia a prezentat în proiectul de plan de performanță măsuri pentru atingerea obiectivelor de mediu locale, care includ inițiative privind implementarea spațiului aerian transfrontalier cu rute libere și o restructurare a spațiului aerian în colaborare cu administratorul de rețea.
- (17) Pe baza constatărilor expuse la considerentele (14), (15) și (16), este oportun ca obiectivele în domeniul-cheie de performanță al mediului incluse în proiectul de plan de performanță să fie considerate coerente cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru PR4.

Evaluarea obiectivelor de capacitate

- (18) În ceea ce privește domeniul-cheie de performanță al capacității, coerența obiectivelor incluse în proiectul de plan de performanță referitoare la întârzierea medie în managementul fluxurilor de trafic aerian (ATFM) pe rută per zbor a fost evaluată pe baza criteriului prevăzut la punctul 1.3 din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317. În consecință, obiectivele de capacitate propuse de Portugalia pentru serviciile de rută au fost comparate cu valorile de referință relevante stabilite în planul de administrare a rețelei elaborat în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/123 al Comisiei și disponibile la momentul adoptării obiectivelor de performanță la nivelul Uniunii pentru PR4, și anume la 2 iulie 2024.

⁽⁶⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/123 al Comisiei din 24 ianuarie 2019 de stabilire a normelor de punere în aplicare a funcțiilor rețelei de management al traficului aerian (ATM) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 677/2011 al Comisiei (JO L 28, 31.1.2019, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/123/oj).

- (19) Obiectivele de capacitate pentru serviciile de rută propuse de Portugalia pentru PR4, exprimate în minute de întârziere ATFM per zbor și valorile de referință corespunzătoare din Planul de administrare a rețelei sunt următoarele:

Portugalia	2025	2026	2027	2028	2029
Obiective în domeniul-cheie de performanță al capacității , exprimate în minute de întârziere ATFM pe rută per zbor	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16
Valori de referință	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16

- (20) Comisia observă că obiectivele de capacitate pentru serviciile de rută propuse de Portugalia sunt egale cu valorile de referință naționale corespunzătoare pentru fiecare an calendaristic din PR4.
- (21) Comisia observă că Portugalia a prezentat, în proiectul de plan de performanță, măsuri pentru realizarea obiectivelor de capacitate locale pentru serviciile de rută. Aceste măsuri includ o creștere semnificativă a numărului de controlori de trafic aerian implicați în operațiuni la centrul de control regional și o restructurare a spațiului aerian pentru a spori capacitatea disponibilă și a reduce blocajele actuale în materie de capacitate. Având în vedere constatările organismului de evaluare a performanței, Comisia consideră că Portugalia ar trebui să se angajeze să pună în aplicare toate măsurile operaționale prevăzute în planul de administrare a rețelei, pentru a sprijini realizarea obiectivelor sale de performanță în domeniul capacității pentru PR4.
- (22) Pe baza constatărilor expuse la considerentele (19), (20) și (21), este oportun ca obiectivele în domeniul-cheie de performanță al capacității incluse în proiectul de plan de performanță să fie considerate coerente cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru PR4.

Examinarea obiectivelor de capacitate pentru serviciile de navigație aeriană terminală

- (23) În conformitate cu punctul 2.1 litera (b) din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317, Comisia și-a completat evaluarea proiectului de plan de performanță prin examinarea obiectivelor de performanță în materie de capacitate pentru serviciile de navigație aeriană terminală, stabilite în ceea ce privește aeroporturile menționate la articolul 1 alineatele (3) și (4) din respectivul regulament de punere în aplicare. S-a constatat că aceste obiective nu dau naștere la preocupări.

Evaluarea obiectivelor de rentabilitate

- (24) În ceea ce privește domeniul-cheie de performanță al rentabilității, coerența obiectivelor incluse în proiectul de plan de performanță referitoare la costul unitar determinat pentru serviciile de navigație aeriană de rută a fost evaluată pe baza criteriilor prevăzute la punctul 1.4 literele (a), (b) și (c) din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317. Aceste criterii sunt tendința costului unitar determinat pe parcursul PR4, tendința pe termen lung a costului unitar determinat pe parcursul celei de a treia și a patra perioade de referință („PR3” și „PR4”) (2020-2029) și valoarea de referință pentru costul unitar determinat la nivelul zonei tarifare, comparată cu valoarea medie corespunzătoare zonelor tarifare în care furnizorii de servicii de navigație aeriană au un mediu operațional și economic similar.

- (25) Obiectivele de rentabilitate pentru serviciile de rută propuse de Portugalia pentru PR4 și valorile de referință aferente sunt următoarele:

Zona tarifară de rută a Portugaliei	Valoare de referință 2019	Valoare de referință 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Obiective și valori de referință în domeniul-cheie de performanță al rentabilității , exprimate în cost unitar determinat (în termeni reali la prețurile din 2022)	38,15 EUR	37,42 EUR	36,94 EUR	36,92 EUR	36,48 EUR	35,27 EUR	33,71 EUR

- (26) În ceea ce privește criteriul de evaluare stipulat la punctul 1.4 litera (a) din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317, Comisia observă că tendința costului unitar determinat pentru serviciile la nivelul zonei tarifare din Portugalia, de - 2,1 % pe durata PR4, reprezintă o performanță mai bună decât tendința de la nivelul Uniunii pentru aceeași perioadă, de - 1,2 %.
- (27) În ceea ce privește criteriul de evaluare stipulat la punctul 1.4 litera (b) din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317, Comisia observă că tendința pe termen lung a costului unitar determinat pentru serviciile la nivelul zonei tarifare din Portugalia pe durata PR3 și PR4, de - 1,4 %, reprezintă o performanță mai bună decât tendința pe termen lung de la nivelul Uniunii pentru aceeași perioadă, de - 1,0 %.
- (28) În ceea ce privește criteriul de evaluare prevăzut la punctul 1.4 litera (c) din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317, Comisia observă că valoarea de referință a Portugaliei pentru costul unitar determinat, de 37,42 EUR în termeni reali la prețurile din 2022 („EUR2022”), este cu +49,3 % mai ridicată decât valoarea de referință medie, de 25,06 EUR în EUR2022, a grupului comparativ relevant prevăzut la articolul 7 din Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1688.
- (29) Astfel cum se specifică la considerentele (26) și (27), este clar că Portugalia înregistrează performanțe superioare celor de la nivelul Uniunii atât în ceea ce privește tendința costului unitar determinat (cu o marjă semnificativă în PR4), cât și în ceea ce privește tendința pe termen lung a costului unitar determinat. Portugalia demonstrează astfel că a obținut câștiguri efective în materie de rentabilitate atât pe termen mediu, cât și pe termen lung. Prin urmare, Comisia consideră că deviația valorii de referință a Portugaliei de la cea a grupului comparativ relevant menționat în considerentul (28) nu înseamnă că obiectivele de performanță în materie de rentabilitate ale Portugaliei nu sunt coerente cu obiectivele corespunzătoare la nivelul Uniunii.
- (30) Pe baza constatărilor expuse la considerentele(25)-(29), este oportun ca obiectivele în domeniul-cheie de performanță al rentabilității incluse în proiectul de plan de performanță să fie considerate coerente cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru PR4.

Examinarea obiectivelor în materie de rentabilitate pentru serviciile de navigație aeriană terminală

- (31) În conformitate cu punctul 2.1 litera (c) din anexa IV la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317, Comisia și-a completat evaluarea proiectului de plan de performanță prin examinarea obiectivelor de performanță în materie de rentabilitate pentru serviciile de navigație aeriană terminală, stabilite în ceea ce privește aeroporturile menționate la articolul 1 alineatele (3) și (4) din respectivul regulament de punere în aplicare. S-a constatat că aceste obiective nu dau naștere la preocupări.

CONCLUZII

- (32) În lumina celor de mai sus, este oportun ca obiectivele de performanță incluse în proiectul de plan de performanță al Portugaliei să fie considerate coerente cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru PR4,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Obiectivele de performanță incluse în proiectul de plan de performanță prezentat de Portugalia pentru cea de a patra perioadă de referință („PR4”), enumerate în anexa la prezenta decizie, sunt coerente cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru PR4 prevăzute în Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1688.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Portugheze.

Adoptată la Bruxelles, 19 mai 2025.

Pentru Comisie
Apostolos TZITZIKOSTAS
Membru al Comisiei

ANEXĂ

Obiective de performanță incluse în proiectul de plan de performanță al Portugaliei, care, conform constatărilor, sunt coerente cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii pentru cea de a patra perioadă de referință

DOMENIUL-CHEIE DE PERFORMANȚĂ AL SIGURANȚEI

Portugalia	Obiective privind eficacitatea managementului siguranței, exprimate ca nivel de implementare, variind de la nivelul A la nivelul D al Agenției Europene pentru Siguranța Aviației („AESA”)					
Furnizorul de servicii de navigație aeriană	Obiectivul de management al siguranței	2025	2026	2027	2028	2029
NAV Portugal	Politica și obiectivele în materie de siguranță	C	C	C	C	C
	Managementul riscurilor la adresa siguranței	C	C	C	D	D
	Asigurarea siguranței	C	C	C	C	C
	Promovarea siguranței	C	C	C	C	C
	Cultura siguranței	C	C	C	C	C

DOMENIUL-CHEIE DE PERFORMANȚĂ AL MEDIULUI

Portugalia	2025	2026	2027	2028	2029
Obiective în domeniul-cheie de performanță al mediului , exprimate ca eficiență medie a zborului orizontal pe rută corespunzătoare traiectoriei reale	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %

DOMENIUL DE PERFORMANȚĂ-CHEIE AL CAPACITĂȚII

Portugalia	2025	2026	2027	2028	2029
Obiective în domeniul-cheie de performanță al capacității , exprimate în minute de întârziere ATFM pe rută per zbor	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16

DOMENIUL-CHEIE DE PERFORMANȚĂ AL RENTABILITĂȚII

Zona tarifară de rută a Portugaliei	Valoare de referință 2019	Valoare de referință 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Obiective și valori de referință în domeniul-cheie de performanță al rentabilității , exprimate în cost unitar determinat (în termeni reali la prețurile din 2022)	EUR 38,15	EUR 37,42	EUR 36,94	EUR 36,92	EUR 36,48	EUR 35,27	EUR 33,71